

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **K. R.**, bývajúcej v D., zastúpenej v dovolacom konaní Advokátskou kanceláriou I., so sídlom v B. proti žalovanému **R., a.s.**, so sídlom v B. zastúpenému v dovolacom konaní JUDr. J. H., advokátom v B., o **ochranu osobnosti**, vedenej na Okresnom súde Bratislava II. pod sp. zn. 6C 1/2005, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 18. februára 2010 sp. zn. 6Co 9/2007, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobkyne **o d m i e t a .**

Žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovanému náhradu trov dovolacieho konania 62,89 € do rúk právneho zástupcu žalovaného JUDr. J. H., advokáta so sídlom v B. do troch dní.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Bratislava II (súd prvého stupňa) rozsudkom z 26. septembra 2006 č. k. 6C 1/2005-204 rozhodol o žalobe na ochranu osobnosti tak, že uložil žalovanému povinnosť v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku uverejniť v denníku N., ktorého je vydavateľom, ospravedlnenie nasledovného znenia:

Spoločnosť R, a.s.. ako vydavateľ denníka N. sa týmto ospravedľňuje K. R. za neoprávnený zásah do jej práva na ochranu osobnosti spôsobený uverejnením článku pod názvom "Objavený M.! V lese si opeká s osemnástkou" zo dňa 29.4.2004, kde na titulnej strane tohto vydania denníka je pod fotografiou K. R. a V. M. uvedená informácia, podľa ktorej si v lesíku V. M. opeká špekáčiky so svojou atraktívnou asistentkou K. a kde na strane 4 - 5 denníka N. je uverejnená fotografia K. R. spolu s V. M. a uverejnením článku pod názvom: "M. asistentka: Čo spolu robili dva dni na chate?!" zo dňa 30.4.2004, kde na

titulnej strane tohto vydania denníka je pod fotografiou K. R. a V. M. uvedená informácia, podľa ktorej N. prichytil K. R. a JUDr. V. M. na chalupu v D. P. a kde v článku na strane 9 denníka sa uvádza, že z niekoľkohodinovej pohody pri ohni sa však vykluli spoločne strávené dva dni! Nakoľko fotografie uverejnené na titulných stranách denníka N. zo dňa 29.4.2004 a 30.4.2004, spolu s popiskami k týmto fotografiám, ako aj obsah článkov a fotografie k týmto článkom pripojené, hrubým spôsobom zasahujú do práva K. R. na ochranu osobnosti, vyslovuje vydavateľ denníka N. ľútosť nad neoprávneným zásahom do jej zákonom chráneného práva.

Ďalej súd prvého stupňa v rozsudku uložil žalovanému povinnosť v súvislosti s uverejnením ospravedlnenia uverejniť na titulnej strane text s názvom "Ospravedlnenie K. R.", pričom tento text bude napísaný tým istým typom a veľkosťou písma, ako boli uverejnené na titulnej strane denníka N. názvy predmetných článkov a samotné ospravedlnenie uverejniť na 4. strane tým istým typom a veľkosťou písma, ako boli napísané predmetné články. Súd prvého stupňa uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 800 000 Sk do troch dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšnej časti z uplatnenej (požadovanej) náhrady nemajetkovej ujmy 1 000 000 Sk, t. j. ohľadom 200 000 Sk žalobu zamietol. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania vo výške 248 118 Sk do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Krajský súd v Bratislave (odvolací súd) rozsudkom z 18. februára 2010 sp. zn. 6Co 9/2007 na odvolanie žalovaného v napadnutej časti, ktorou bola uložená žalovanému povinnosť uverejniť ospravedlnenie za neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti žalobkyne, a v napadnutej časti o nahradenie nemajetkovej ujmy v peniazoch do výšky 16 596,96 € (500 000 Sk) rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil; vo zvyšku napadnutej časti, ktorou bola uložená žalovanému povinnosť nahradenia nemajetkovej ujmy v peniazoch nad sumu 16 596,96 € (500 000 Sk), t. j. ohľadom 9 958,18 € (300 000 Sk) rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a v tomto rozsahu žalobu zamietol. O trovách celého konania (prvostupňového aj odvolacieho) rozhodol odvolací súd tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, keď aplikoval § 224 ods. 2 v spojení s § 142 ods. 2 O.s.p., uvedúc, že obaja účastníci mali v konaní čiastočný úspech.

Proti rozsudku odvolacieho súdu v časti o náhrade trov konania (prvostupňového a odvolacieho) podala dovolanie žalobkyňa. Žiadala Najvyšší súd Slovenskej republiky, aby zmenil rozhodnutie odvolacieho súdu v časti o trovách (prvostupňového a odvolacieho) konania a uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania (prvostupňového a odvolacieho) v celkovej výške 8 701,86 €. Odvolaciemu súdu vytýkala nesprávne právne posúdenie otázky náhrady trov celého konania.

Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie ako neprípustné odmietnuť a žiadal priznať trovy dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Z dovolania žalobkyne vyplýva, že sa ním napáda rozsudok odvolacieho súdu len v časti týkajúcej sa trov konania. Dovolanie, ktoré smeruje proti výroku rozsudku odvolacieho súdu o trovách konania, je rozhodnutím, ktoré je síce súčasťou rozsudku odvolacieho súdu, má ale charakter uznesenia a tento charakter nestráca, i keď rozhodnutie o trovách s meritórnym rozhodnutím vo veci súvisí a je do neho pojaté (§ 167 ods. 1 O. s. p.). Pokiaľ teda ide o túto časť rozhodnutia odvolacieho súdu, prípustnosť dovolania treba posudzovať podľa § 239 O. s. p., nie podľa § 238 O. s. p., ako sa mylne domnieva dovolateľka, keď poukazuje na § 238 ods. 1 O. s. p. (porovnaj k tomu ustálenú súdnu prax, napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 283/2005, ako bol uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 51/2006).

Ustanovenia § 239 ods. 1 a ods. 2 O. s. p. vymedzujú prípady, v ktorých je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, pričom však podľa § 239 ods. 3 O. s. p. ustanovenia § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o t r o v á c h

konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením. Dovolanie žalobkyne smeruje teda proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, u ktorého je dovolanie uvedeným ustanovením výslovne vylúčené.

So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O. s. p., ktoré ukladá dovolaciemu súdu povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O. s. p., dovolací súd sa neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O. s. p., ale komplexne sa zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O. s. p. V zmysle § 237 O. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Dovolateľka nenamietala, že by v danom konaní došlo k niektorej z týchto väd a existencia vady takejto povahy nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania preto nemožno vyvodit' ani z tohto zákonného ustanovenia.

Žalobkyňa v dovolaní namietala, že rozsudok v napadnutom výroku o trovách konania (že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania) spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, t. j. dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav.

K tejto námietke je treba uviesť, že nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) je síce prípustným dovolacím dôvodom (ktorý možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako *mimoriadny* opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania,

nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

Keďže prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O. s. p. a v dovolacom konaní neboli zistené dôvody prípustnosti dovolania uvedené v ustanovení § 237 O. s. p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobkyne podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutou časťou rozsudku odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobkyni, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p.). Žalovaný náhradu trov dovolacieho konania uplatnil a ich výšku vyčíslil sumou 310,77 € (za jeden úkon právnej služby advokáta - vyjadrenie k dovolaniu). Dovolací súd žalovanému priznal náhradu trov dovolacieho konania za úkon právnej služby advokáta, ktorý úkon vznikol písomným podaním na súd - vypracovaním vyjadrenia z 19. marca 2010 k dovolaniu, a to v sume 62,89 €, vychádzajúc z nasledujúceho posúdenia.

Podľa § 9 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) základná sadzba tarifnej odmeny sa stanoví podľa tarifnej hodnoty veci alebo druhu veci, alebo práva a podľa počtu úkonov právnej služby, ktoré advokát vo veci vykonal, ak táto vyhláška neustanovuje inak.

Základná sadzba tarifnej odmeny sa môže znížiť alebo zvýšiť v prípadoch uvedených v tejto vyhláške (§ 9 ods. 2 vyhlášky).

Vychádzajúc z citovaného § 9 ods. 1 vyhlášky, že ak táto vyhláška neustanovuje inak, základná sadzba tarifnej odmeny sa stanoví podľa tarifnej hodnoty veci alebo druhu veci, alebo práva a podľa počtu úkonov právnej služby, ktoré advokát vo veci vykonal, bolo najprv nutné identifikovať predmet sporu.

V konkrétnej veci ide o spor o ochranu osobnosti (§ 13 Občianskeho zákonníka); imateriálne hodnoty ľudskej osobnosti (napríklad meno, česť, dôstojnosť, súkromie) predstavujú hodnoty, ktoré vyjadriť v peniazoch nie je možné, a proti neoprávnenému zásahu do práva na ochranu osobnosti môže dotknutá osoba uplatniť primerané právne prostriedky [oprávnená osoba sa môže napríklad domáhať, aby sa od neoprávnených zásahov upustilo, domáhať sa zdržania neoprávnených zásahov (zdržovacia žaloba), prípadne aby sa odstránili následky neoprávnených zásahov (reštitučná žaloba); môže tiež žiadať poskytnutie primeraného zadosťučinenie (satisfakčná žaloba)].

Podľa dovolacieho súdu základná sadzba tarifnej odmeny v spore o ochranu osobnosti od 1. júna 2009 (od účinnosti vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky zo 14. mája 2009 č. 209/2009 Z. z.) sa stanoví so zreteľom na tento *druh veci*, berúc zreteľ na to, že s účinnosťou od uvedeného dátumu citovanou novelou doplnil sa pôvodný § 10 vyhlášky odsekom 8, ktorý znie:

„Vo veciach ochrany osobnosti podľa Občianskeho zákonníka, vo veciach ochrany podľa predpisov o masovokomunikačných prostriedkoch, vo veciach ochrany osobných údajov alebo vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva je tarifnou hodnotou 1000 eur, ak sa nežiada náhrada nemajetkovej ujmy, a 2000 eur, ak sa žiada náhrada nemajetkovej ujmy.“.

Na uvedenej skutočnosti, že sadzba tarifnej odmeny sa odvíja od druhu veci, ktorým je v danom prípade vec ochrany osobnosti podľa Občianskeho zákonníka, kde sa žiadala náhrada nemajetkovej ujmy (§ 10 ods. 8 vyhlášky), sa nič nezmenilo tým, že predmetom dovolacieho konania nebola vlastná ochrana osobnosti, ale iba rozhodnutie odvolacieho súdu o trovách konania o ochranu osobnosti. Právna vec svoju osobitnú povahu určenú týmto vymedzením (druhom veci) nestratila, hoci v dovolacom konaní sa namietalo len rozhodnutie o trovách konania; za predmet (tarifnú hodnotu) pre účely určenia odmeny za poskytnutie právnej služby sa teda nepovažuje výška trov, o ktoré v dovolaní išlo (vec sa nezmenila na majetkovú). Tarifnou hodnotou je preto 2000 eur a podľa tejto hodnoty sa určí (stanoví) základná sadzba tarifnej odmeny. Za jeden úkon právnej služby s tarifnou hodnotou 2000 € je podľa § 10 ods. 1 vyhlášky základná sadzba tarifnej odmeny 91,29 €. Pretože úkon advokáta žalovaného v dovolacom konaní nie je vyjadrením k dovolaniu vo veci samej (dovolanie smerovalo len proti rozhodnutiu o trovách konania, ktoré rozhodnutím vo veci samej nie je),

odmena za tento úkon patrí podľa § 14 ods. 2 písm. c/, ods. 6 vyhlášky vo výške polovice základnej sadzby tarifnej odmeny ($91,29 \text{ €} : 2 = 45,64 \text{ €}$). K tejto odmene (45,64 €) priznal dovolací súd podľa § 16 ods. 3 vyhlášky sumu 7,21 € ako náhradu výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné, pričom odmenu a uvedenú náhradu zvýšil podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty, ktorá činí 10,04 €. Spolu takto náhrada trov dovolacieho konania pre žalovaného predstavuje sumu 62,89 € ($45,64 + 7,21 + 10,04$).

Pre úplnosť treba ešte uviesť, že poukázanie žalovaného vo vyjadrení k dovolaniu na judikatúru Českej republiky (konkrétne na R. č. 2/1996 civ.) nie je vôbec náležité a je zavádzajúce. Riešenie (zovšeobecnený prípad), ktoré bolo podané v príslušnej právnej vete (vyvodenej z uznesenia Vrchného soudu v Prahe z 28. februára 1994, 1 Cdo 47/93) a vzťahuje sa k právnej úprave o odmenách advokátov (vyhl. č. 270/1990 Sb.) pri mimozmluvnej, teda tarifnej odmene, nemožno považovať za modelovo obdobnú k situácii, ktorú riešil Najvyšší súd Slovenskej republiky. V tejto veci totiž rozhodoval Najvyšší súd Slovenskej republiky o trovách konania v spore o ochranu osobnosti a vychádzal z vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v znení účinnom od 1. júna 2009, ktorá vo veciach ochrany osobnosti stanovuje tarifnú odmenu v nadväznosti od tohto vo vyhláške *expressis verbis* vymedzeného *druhu veci* (nie so zreteľom na hodnotu veci alebo práva). Z obsahu spomenutej českej judikatúry je zrejmé, že riešila inú (netotožnú) situáciu a to situáciu, kedy opravným prostriedkom sa síce napádal len výrok rozsudku odvolacieho súdu o trovách konania, avšak konania v majetkovej veci (vo veci, kde sa mimozmluvná odmena stanovuje podľa hodnoty veci, ktorá je predmetom konania); príslušnú konotáciu citovaného judikátu (nadväzujúceho svojim prístupom riešenia na ešte skoršiu judikatúru týkajúcu sa stanovovania odmeny v takomto osobitnom prípade - porovnaj Zborník IV býv. Najvyššieho súdu, Praha 1986, str. 742 - 743) žalovaný zjavne nepostrehol.

Zostava len poznamenať, že je výlučne v právomoci normotvorcu, či tú ktorú právnu úpravu sa rozhodne alebo nerozhodne (viac) sprehládnúť, zefektívniť a zjednotiť, resp. zjednodušiť (v danom kontexte možno dať - ako inšpiráciu - do pozornosti napr. § 14 ods. 3 v spojení s § 15 vyhl. Ministerstva spravodlivosti Českej republiky č. 484/2000 Sb.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. mája 2010

JUDr. Jana B a j á n k o v á, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Hrčková Marta